

Др. Марија Илић-Агапова.

референт-управник Библиотеке и Музеја гр. Београда

Првих пет година Библиотеке и Музеја града Београда

— Извод из петогодишњег извештаја —

Градови су носиоци културе. Као велики центри они привлаче и својом већом трговачком конјектуром, могућношћу упослења и својим развијеним духовним животом. У њима се скупљају и интелектуалци, уметници, ђаци и радници. Сви они учествују у изградњи његове физиономије, надовезујући на прошлост, која долази до израза у обичајима, навикама и схватању његових староседалаца, у његовим културним тековинама, које су често тако велике и значајне, да су понос читавог народа.

Важност и значај Београда позната је од давнине. Он, као и Рим, Париз, Лондон, Атина лежи на посвећеном, старом историском земљишту, које никад није могло изгубити свој значај, јер му га је дала сама природа. Данас је Београд са огромним задацима што му та околност намеће, као и околност, да је осим тога главни град на великој територији југословенске државе, да је прилив новог становништва у њему двоструко већи него у свим другим градовима Краљевине, да је правилно решавање његових проблема, који се одnose на међусобне друштвене односе, ванредно значајно и тешко. Културни програм намеће се Београду као заповест. Од успеха рада на овом пољу зависи добрим делом сав његов напредак. Као што није могуће препустити случају судбине развој хигијенских и опште друштвених прилика, тако се и на културном пољу мора уложити сав труд, а по потреби, поднети и највеће материјалне жртве, да се и за најшире грађанске слојеве створи могућност сталног образовања и самообразовања. Исто тако значај његове прошлости у научном погледу, самостално и у вези с целом историјом, не дозвољава пасивност у односу према његовим старинама, према његовим споменицима и свему оном што на један или други начин ту прошлост оживљује. У овом кругу идеја и схватања кретале су се мисли истакнутих познавалаца Београда, познавалаца његових потреба, кад су наглашавали, да, међу првим културним и научним установама, Београд као и сви други већи градови, мора добити своју библиотеку, чији ће се рад постепено проширити и на реоне путем оснивања реонских библиотека, или завођења ауто-библиотеке, и свој музеј у коме ће се: с пијететом, знањем, разумевањем и љубављу прикупити све што се односи на његову прошлост и што приказује његов савремени културни лик. Те мисли нису биле произвољне, оне су долазиле као резултат дубоког познавања културно друштвених прилика наше престонице, правилне комуналне политике искрене и занешене љубави према Београду, који је, кад су у другим градовима већ постојале огромне галерије, музеји, дивне и поносне библиотеке, тек рушио окове, који су га дотад везивали у његовом полету.

Суд Општине града Београда донео је 1929, — пре пет година —, решење о организацији једне велике

градске библиотеке, која ће у исто време служити и циљевима комуналне науке и потребама најширих грађанских слојева за добром књигом, други део решења односи се на стварање градског музеја у коме би се постепено прикупило све оно што се односи на Београд и што има непобитну културну и историјску вредност. Стављена у дело, одлука је донела свој плод, тако да су и једна и друга установа, после двогодишњег рада на њиховом организовању, уведене у живот пре три године — 11 јануара 1931, кад је завршено њихово освећење и кад су почеле служити грађанству.

И ако период од пет година, узет сам по себи, није нарочито велик, он је у овом случају ванредно значајан, јер су у том периоду ударени основи двеју установа, за које се толико борило, прикупљен велики број драгоцених предмета уметничке и историјске вредности, изграђене основне методе рада, које ће, усавршавајући се и даље, допринети њиховом све већем развоју и успеху.

Већ из најстаријег буџета О.Г.Б., чији скромни размери ни из далека не стоје у релацији буџета данашњег великог Београда, испољује се схватање културних задатака престоничке општине. Ове почетке прекида рат, но они се настављају после рата кад и настојање за организацијом опште социјалне и културне општинске политике добија конкретније облике. У буџету за 1921, међу материјалним издацима налазимо, уз раније кредит за просветне циљеве, — позицију од Динара 10.000.— за „обнову библиотеке;“ 1922 и 1923 вотирано је у исту сврху једном 8.000.—, а други пут 10.000.— динара; 1924 и 1925 по Дин. 60.000.—; 1926 г. 50.000.— динара, 1927 и 1928 вотирани су за потребе Библиотеке кредити у износу од Дин. 76.000.—, исто је тако већ до 1929 године био набављен изванредан број уметничких и историјских објеката за Музеј Београда. Огромна је штета што кредити, који су вотирани у овим ранијим годинама за Библиотеку нису трошени према својој намени и што се највећи део откупљених књига временом изгубио. 1929 вотиран је за Библиотеку кредит у износу од Динара 100.000.—. Организација Библиотеке и Музеја вршена је прве две године у главној општинској згради (Узун Миркова 1). Број откупљених, поклоњених и прикупљених књига износио је на крају ове прве године 4.076. Музејски објекти, који су прикупљени и набављени до краја 1929 године, омогућили су, да се формирају неколико главних збирке: — збирка диплома и повеља; фотографија; портрета добротвора, знаменитих и историјских личности, претседника О.Г.Б. Нарочито је место већ у овој првој години заузела збирка уметничких и историјских слика Београда и група радова београдских уметника. Укупио је на крају ове прве године било музејских објеката 154. Кредит вотиран за Музеј у овој години износио је Динара 50.000.—

Рачунска 1930 година била је од нарочитог значаја за развој ових двеју установа, јер је висина во-тираних кредита у тој години, и постављање нових чиновника, омогућила да се установе отворе. Кредит Библиотеке попоео се на Дин. 300.000.—; кредит Музеја на Дин. 250.000.— До краја 1930 укупно је набављено 3.128 нових књига и 127 музејских објеката.

Како тежиште рада сваке јавне библиотеке лежи у раду с децом, васпитавању њиховог литерарног укуса, развијању љубави према доброј дејој књизи, посвећена је нарочита пажња и у првим двема годинама организацији Дејче библиотеке; с друге су стране с нарочитим интересом и старањем прикупљана сва она дела која се односе на историју и прошлост Београда, и која служе његовом савременом развоју великог града с огромним комуналним задацима.

1931 год. у раду ових установа била је исто тако важна као што је била важна 1929; док је 1929 започет над на њиховој организацији, 1931 установе су освешћене и предане грађанству. Народи, велики читачи, обично се одликују нарочитим особинама, које леже у њиховој природи, или које су се постепено развиле. Међутим, расуђивати на извесан категоричан начин о тој високој културној склоности може се тек након темељитог проучавања и познавања извесне средине. Како се данас пропаганда ките не врши само у средини која према њој осећа нарочиту склоност, ово је питање за нас више мање теоретског значаја, па ипак, — обзиром на велики број читалаца већ у првој години, јасно се види, како је била потребна престоничка библиотека, како је код нас дубоко усађен осећај љубави према књизи. Љубав према прошлости Београда, прикупљању његових историјских споменика јасно се испољује у поклоница драгоцених историјских предмета, које су му поједини угледни грађани поклањали у жељи да изложени у градском музеју постану доступним свима, и да буду оснoв за што темељитије проучавање и познавање занимљиве и значајне прошлости Београда.

Већ пригодно освешћења установа, као најважнијим активним формама рада, дано је главно место повременим и периодичним изложбама књига и часописа, изложбама појединих музејских објеката, који се ради недостатка просторија нису могли истовремено систематски разредити и изложити. У раду с децом, одмах од прве године, главно је место припало Малим и Свечаним дејчим селима на која су постепено надовезиване друге активне форме рада. Од самог почетка на свим је селима посебна пажња посвећивана историји, прошлости и значају Београда и Београдске општине.

Кредит Библиотеке износио је 1931 г. Динара 250 хиљада; кредит Музеја Дин. 100.000.— Нових књига набављено је 2.321; музејских објеката 270. Број чланова Библиотеке крајем године износио је 1.898 (од тога одраслих 1.269, деце 629); укупан број посетилаца — 30.896 (од тога одраслих 25.480, деце 5.416).

Међу приновљеним објектима Музеја нарочито место заузела је већ 1931. г. велика колекција слика и планова старог Београда, поклон г. Ђорђа Вајферта. Посвећујући пажњу старим, типичним и историјским зградама Београда израђен је модел и извршено детаљно техничко снимање Доситејево Велике школе,

првог жаришта наше културе након ослобођења у XIX веку. Члан комисије г. архитекта Лукић, који је извршио техничко снимање зграде, поднео је (објављен у часопису Београда „Б.О.Н.“) опширан реферат о могућностима и условима њене рестаурације. Међу осталим приновљеним објектима у овој години, нарочито место заузима модел Београдске тврђаве, што га је, према нарочитој жељи и под руководством ондашњег првог потпредседника Др. М. Стојадиновића, израдио г. архитекта Рихард Штаудингер. Од новооснованих збирки главно је место припало збирци рукописа. Као основ за њено формирање послужили су рукописи које су те године Музеју и Библиотеци, благодарећи заузимању ондашњег п-председника Н. Крстића, поклонили див. Ђенерал Душан Стефановић и г. Дамјан Бранковић. Како у идеји оснивања Музеја града Београда лежи потреба, да се на једном месту прикупи све што се односи на прошлост и старину Београда, проф. универз. г. Др. Станоје Стојановић уступио је Музеју ове исте године на трајан реверс збирку слика и планова старог Београда, која се налазила у Историјском семинару, а која обухвата укупно 53 слике и плана.

Предлог буџета за 1932 рађен је на основу чињеница које су се испоставиле 1931 године. Нарочито је истакнута потреба, да се одржи позиција за набављање књига и музејских објеката барем у оном износу како је то било предвиђено у буџету за 1931 годину, а затим да се повећа број чиновника обзиром на знатно проширење послова, нарочито у вези с радом у читаоницама, дејој и читаоници одраслих читалаца. Међу посебним задацима чије је остварење зависило од новог буџета нарочито треба истаћи: прикупљање, фотографисање, препис, превађање и издавање архивске грађе за историју Београда, што је могуће постићи једино систематским радом у великим градским архивама земаља чија се историја испреплиће с историјом Београда: Цариград, Беч, Будимпешта. Познавалац бечких архива, проф. универз. г. Др. А. Ивић —, коме је 1931 године било поверено истраживање архивске грађе о старим београдским грбовима —, истакао је нарочито, да би грађа која би се могла прикупити у бечким архивама у целини расветлила неколико векова из живота Београда, нарочито у доба његове трагичне борбе с Турцима.

11. јануар 1931 остаће увек један од најзначајнијих дана у животу. ових двеју културних установа престонице, па и онда када оне буду смештене у дивне палате, које ће у свему одговарати њиховим потребама, значају и сврси којој служе. Ма како био скроман почетак, овај је дан био први дан у њиховом активном животу. Да се он видно обележи заведен је већ прве године обичај, да се тај дан нарочито означи било приредбом изложбе већег стила или на други начин. Прва годишњица у животу установа озаменована је приредбом изложбе слика старог и новог Београда наших савремених уметника и приредбом изложбе нових књига, часописа и дневних листова.

Кредит Библиотеке 1932 године, и ако знатно смањен према прошлој години, износио је Динара 200.000.—; кредит музеја Динара 80.000.— Укупно је набављено 1.923 нових књига, музејских објеката 329. Од тога отпада на слике и планове старог Београда, које је 1931 Музеју поклонио г. Ђорђе Вајферт,

264. Број нових чланова износио је 1,774; укупан број посетила 36,558 (одраслих 33,909, деце 2,649).

Поред редовних изложби књига, слика и других музеејских објеката, малих и великих дејћих села, који су приређивани као и у прошлој години, одржан је у дејћој читаоници и конкурсе за најбољу књигу који је дао ванредно занимљиве резултате показујући у исто време колико је рад дејће библиотеке деловао у правцу буђења и подржавања дејћег интереса према књизи.

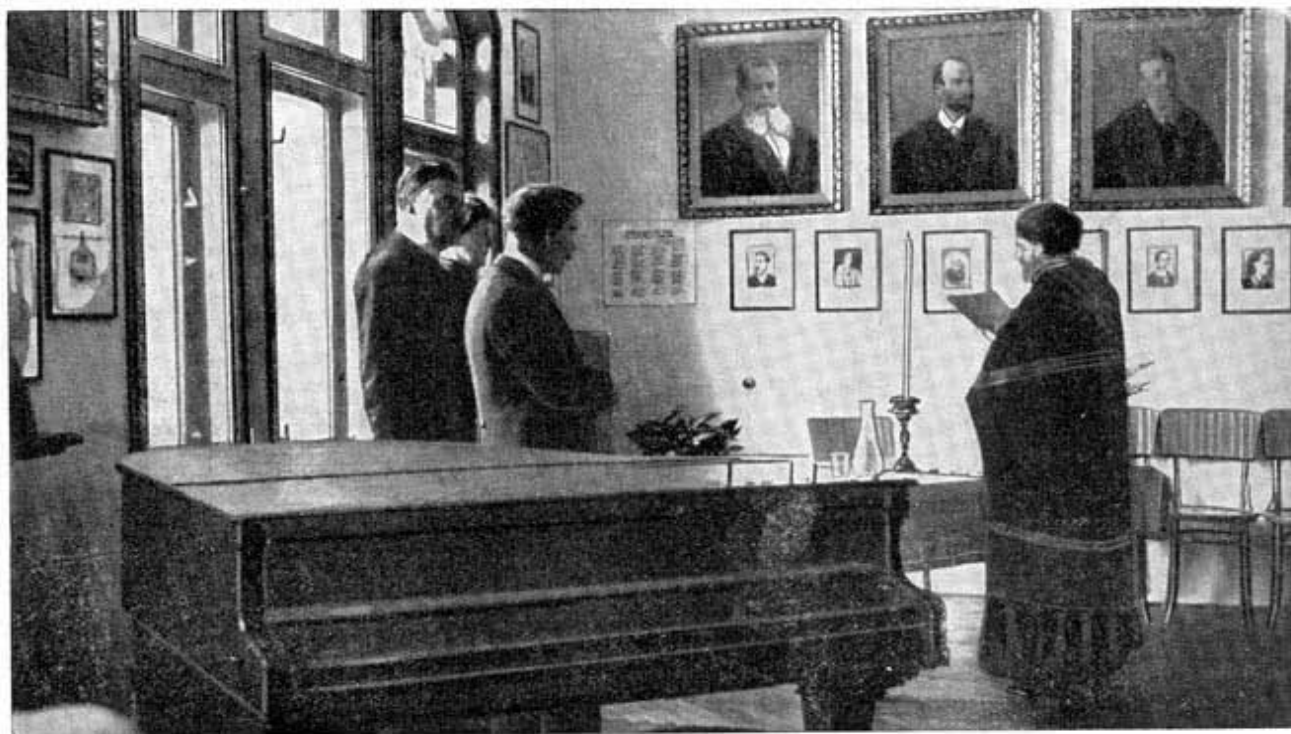
б) магазин књига који је ходником непосредно везан за читаоницу;

в) два мања одељења у којима је смештен један део галерије слика београдских уметника.

На трећем спрату:

а) дејћа читаоница;

б) два мања одељења у којима је смештен један део Вајфертове збирке слика и планова старог Београда;

Са освећења Библиотеке и Музеја града Београда

Ове прве две године Библиотека и Музеј Општине града Београда налазили су се у Краља Петра ул. бр. 26. — Како је крајем 1932 за смештај појединих општинских одељења узета у закуп велика зграда у Косовској ул. 39 пресељен је у ову зграду и Одељак Библиотеке и Музеја. Честе селидбе овакових установа, — осим што се у принципу противе њиховом карактеру, самом појму Библиотеке и Музеја, — ванредно су тешке и напорне и под најповољнијим условима; за саме установе увек су скопчане с великом опасношћу од евентуалне штете, поготово онда, кад није могуће унапред створити тачан распоред о размештају појединих одељења: читаоница, магазина књига, галерија, збирки Музеја. Па ипак, у конкретном случају, уз енергично настојање, извршена је релативно успешно потребна адаптација просторија које су додељена овим установама на новом месту у Косовској улици. Установе су смештене на другом и трећем спрату фасадне зграде. На другом спрату налази се:

а) читаоница одраслих читалаца с читаоницом дневних листова и часописа;

в) једно одељење у које је смештен један део докумената и историјских споменика који се односе на историју Београда у XIX веку;

г) кабинет управника у коме се у исто време налази и научна библиотека о Београду и неколико збирки које нису могле бити смештене на другом месту.

д) канцеларија Библиотеке и Музеја у којој се врши и упис нових чланова, издавање и примање кауција, израда каталога, вођење инвентара, и обављају сви други административни послови.

Код уређења читаоница нарочита је пажња посвећена питању њиховог спољашњег изгледа. Настојало се, да и њихово спољашње уређење што више допринесе посебином карактеру места. Тако је у читаоници одраслих читалаца смештена збирка портрета председника Општине града Београда, портрети добротвора О.г.Б., неколико карактеристичних слика и планова, који говоре о старом Београду, диаграми, који показују развој Библиотеке од 1931. У читаоници часописа и дневних листова, која је непосредно везана с читаоницом књига, налази се неколико слика из збирке

слика наших сликара на којима су приказани поједини мотиви савременог Београда. У крајњем делу читаонице смештена су сва главна приручна дела. Код избора слика којима је украшена децја читаоница, пазило се нарочито да свака слика, и по својој уметничкој вредности и по мотиву, што више одговори карактеру места и допринесе развоју децјег уметничког укуса и њихове урођене љубави према оном што је лепо. Осим тога, настојало се, да се и у овим новим просторијама нађе место за све оне плакате, диаграме, слике и скулпторске радове за које је већ од раније био везан децји интерес.

Нема сумње да су данашње просторије Библиотеке — овако како данас изгледају након извршене адаптације, која је омогућила да се добију две лепе читаонице — далеко боље и подесније за рад оних установа од просторија у којима су установе биле смештене прве три године, али је рад установа, њихов даљи развој и напредак веома тешко погодила околност, да је њихов буџет 1933, а доследно томе и у 1934, смањен не само у оном размеру како је то било предвиђено инструкцијама садржаним у буџетском распису, за 10% од ранијих свота, већ у катастрофалном размеру од 50, 80 и 100% ранијих кредита. Тако је кредит за набављање књига, дневних листова и часописа смањен са Динара 200.000.— колико је у ту сврху било предвиђено 1932 године — на Динара 28.200.—; кредит за Музеј од динара 80.000.— једноставно је сведен на ништа. Зато је разумљиво, да је и број приновљених књига и број откупљених музејских објеката био далеко мањи, него ранијих година.

У раду Музеја у 1933 години треба истаћи колаборацију с осталим престоничким музејима, нарочито Народним музејом, који је први нагласио потребу сарадње међу музејима и музеалним чиновништвом. У низу седница, које су одржане у Народном музеју и Музеју О.Г.Б., а на којима су расправљана разна питања од интереса за рад и организацију престоничких музеја, нарочито треба истаћи интерес што су га сви чланови показали према питању: заштите београдских старина. Нарочита претставка, коју су потписали: — Др. Влад. Р. Петковић, управник Народног Музеја; Зор. Симићева, кустос; Ђорђе Мано-Заси, кустос; Др. Миодраг Грбић, кустос; Др. Јозо Петровић, кустос; Бошковић, кустос; Др. Богољуб Константиновић; Драг. М. Дробњаковић, директор; Митар с Влаховић, кустос; Петар Ж. Петровић; Милан Кашанин, управник, и потписана, упућена је 21 априла 1933 г. Суду Општине Града Београда с молбом, да Београдска Општина — према члану 24 и 25 Грађевинског закона — одреди лица, која ће, у споразуму с делегатима Народног, Општинског и осталих престоничких музеја, Уредбом утврдити који су делови Београда од историјског и уметничког значаја; које грађевине треба одржати; које се нове грађевине морају пројектовати уз нарочити обзир на историјски карактер улице, трга, или места; на којима се грађевинама од историјског или уметничког значаја не смеју вршити никакве оправке ни промене док се за то не добије одобрење надлежне власти за чување старина и које се грађевине морају одржавати и у оном случају кад то њихов власник из сопствених средстава не може вршити.

И ако је 1933 године укинут сваки кредит за музеј, ипак су поједине збирке приновљене новим објектима, и то не само поклоненим већ и откупљеним објектима. Откуп је био случајног карактера и вршен у главном на рачун партије позиције за репрезентације. Свакако се мора истаћи чињеница, да оваква пракса није згодна из више разлога. Прво, што у тој форми откупљивање музејских објеката зависи од случаја, јер та буџетска партија има сасвим другу намену, — друго, што откуп извесних објеката, велике музеалне вредности, ни уз најбољу вољу, није могуће вршити на терет ове партије општинске репрезентације.

Иако недостатак простора у садашњој згради онемогућују да се збирке потпуно правилно распореде, и да се формирају оделења према појединим епохама историје Београда, ипак су у данашњем музеју Београд у главном изложени објекти, који се односе на:

1) рани нови век, у коме је по броју и значају објеката најбоље заступљено доба турских ратова (XV-XVIII)

2) ново доба у коме је најбоље представљен XIX век, доба Васкрса;

Као подељена уређене су: —

а) галерија слика београдских уметника б) галерија слика Београда в) галерија портрета у којој главну групу сачињавају портрети председника Општине града Београда, добротвора и разних историјских личности, које су везане за Београд.

Међу највеће драгоцености спадају: —

1) од старијих: —

- а) ретки примерци оружја
- б) слике старијих грбова
- в) први планови и слике старог Београда, као и стари албуми који показују почетак његовог нововековог развоја;

2) од новијих: —

- а) поједини модели и рељефи Београда и београдске тврђаве, модели и планови старих типичних кућа,
- б) поједини споменици из доба ослобођења Београда под Карађорђем и из доба ослобођења под Кнезом Михајлом 1867.

Књиге Библиотеке сређене су према међународном десетичном систему. Из општег састава књига, издвојен је изврстан број које сачињавају засебно библиотеке и то: —

МУЗИЧКА БИБЛИОТЕКА, која је основана још 1930, а у којој се данас налази укупно 502 музичка дела;

НАУЧНА БИБЛИОТЕКА О БЕОГРАДУ, у којој су прикупљене све књиге, брошуре, часописи и дневни листови, рукописи појединих научника и књижевника, као и све остало што може послужити за проучавање београдске прошлости и његовог савременог културног живота. У овој специјалној библиотеци, која се формирала од самог почетка, има и правих реткости међу којима су најважније старе књиге које приказују и описују Београд у доба турско-аустријских ратова... —

Број нових чланова, који се уписао у 1933 год. износио је 1.175; укупан број посетилаца 1933 године износио је 46.865 (одраслих 40.720, деце 6.145).

*
* *

Код састава предлога буџета за 1934 годину нарочито се настојало да буде прихваћен предлог и у оном делу који би осигурао кредит за ауто-библиотеку и теренске радове. Предности ауто-библиотека данас су опћенито познате. У матици се ауто-библиотека (која је у самој ствари аутобус посебне врсте, библиотекс у коме се место седишта налазе стелаже за књиге) снабдева књигама и онда, у извесне унапред одређене и одређене дане, она обилази своје „станице“ у разним деловима града. У станицама, које су унапред утврђене и познате грађанству, она остаје извесно време, тако, да сви чланови градске библиотеке који станују у тим деловима града могу без већег труда и тешкоће добити потребне им књиге на читање и вратити већ прочитане. Тако ауто-библиотека, барем делимично, замењује и надокнађује реонске библиотеке, чије је издржавање скопчано с далеком већим издацима.

Сви историци који су се бавили проучавањем прошлости старог Београда указивали су на београдско земљиште — као на његов главни архив. Заиста, ма колико да поједини светски архиви, нарочито бечки, садрже безброј докумената, који се посредно и непосредно односе на прошлост Београда, свакодневни живот доказује, да је Београдско земљиште ипак његова главна архивска ризница. Приликом сваког, и сасвим случајног ископавања, рушења старих зграда и подизања темеља новим зградама, нашло се толико драгоцених објеката, који су видан доказ тог огромног скривеног историјског блага, тако да се потреба систематског ископавања овог закопаног блага сама по себи намеће. Томе се раду мора приступити чим пре, јер се нови Београд све више шири и све више напредује скривајући и чинећи све недоступнијим старо земљиште на коме се подижу нови насади, вртови и паркови, скверови и тргови....

*
* *

Како је кредит установа за 1934 у главном вотиран према стању кредита из 1933 године, то се нови предлози нису могли остварити. Ради тога је, као и у прошлој 1933 години, главна пажња посвећена усавршавању појединих метода рада и унутарњем изграђивању установа. Рад у читаоници одраслих текао је без икаквог нарочитог прекида. И ако недостатак кредита није омогућио набављање нових књига, број чита-

лаца није опао у већој мери, у главном, благодарећи чиниоцима, да је Библиотека била претплаћена на све главне књижевне часописе и дневне листове, који, барем делимично, замењују потребу за новим књигама. Велику живахност у читавом раду Дечје библиотеке уносиле су Зидне Новине. Да се што више изађе у сусрет и одржи интерес што га наша омладина показује према књизи, и у исто време да се омогући систематско стручно образовање чиновника установа који непосредно раде с омладином, одржан је у Библиотеци од 22. фебруара до 22. маја 1934. г. тромесечни библиотекарски курс чији је програм, обухватајући и сва остала питања савременог библиотекарства, нарочито имао у виду рад у дечјим читаоницама. На курс је примљено укупно 39 слушалаца. Предавања су одржавана сваког петка и суботе од 4—5 и по сати и то радним даном као и празником. Како рад у дечјим библиотекама тражи и темељито познавање дечје психологије, поред предавања из појединих библиотекарских дисциплина, одржан је и скраћени курс о главним проблемима дечје психологије. На испиту, који је с одличним успехом одржан 25 маја 1934, присуствовали су и ондашњи потпретседници г. г. Васа Лазаревић и Добра Богдановић.

Да се и код најмлађе деце пробуди интерес према књизи, посвећена је нарочита пажња књизи за најмлађу децу, т.ј. КЊИЗИ-СЛИЦИ. У вези с тим радом одржана је у Дечјој библиотеци у најновије време посебна Изложба ових књига на којој су учествовале и све главне београдске књижаре. Изложба је отворена свечаним дечјим Селом на које су била позвана деца I. раз. основне школе Краља Александра, и деца из два забавишта исте школе. Да се омогући и осталој деци да слушају Село, Библиотека се споразумела с београдским Радиом, који је Село у целости преносио.

*
* *

У Музеју посвећена је главна пажња сређивању појединих музејских збирки и њиховом каталогизирању. Тај је рад још у току. Од свих збирки данас је највећа збирка слика и планова старог Београда. Она обухвата укупно 294 разна изгледа Београда у прошлости. Збирка уметничких слика с мотивима Београда наших савремених уметника износи 148. Укупно је заступљено у Музеју 105 сликара и скулптора са 334 уметничка рада.

Број посетилаца и нових чланова Библиотеке

Од 1931 до 1934 године по месецима

Месец	Број посетилаца				Број уписаних чланова			
	1931	1932	1933	1934	1931	1932	1933	1934
Јануар	2.001	2.187	3.870	2.600	—	87	115	91
Фебруар	3.988	4.630	5.842	4.764	706	172	154	140
Март	3.879	6.032	6.423	4.538	202	198	138	80
Април	1.405	3.774	3.882	2.967	28	80	67	49
Мај	2.815	2.134	4.088	3.007	64	51	50	32
Јуни	1.994	2.172	3.015	2.017	82	49	59	60
Јули	1.271	1.054	2.137	1.379	43	34	56	42
Август	1.422	1.323	2.056	1.797	61	27	53	35
Септембар	1.337	1.450	2.341	3.123	96	58	52	56
Октобар	4.042	4.932	4.071	2.990	235	172	152	118
Новембар	4.056	1.712	4.022	3.650	249	80	151	131
Децембар	2.685	5.073	5.118	3.861	140	174	128	93
Укупно:	30.866	36.473	46.865	39.693	1.808	1.174	1.175	927

Укупан број прочитаних књига у 1931 год. износио је	9.375
" 1932 " " "	13.436
" 1933 " " "	22.621
" 1934 " " "	20.119

Општа табела објекта музеја О. Г. Б како су набављани

од 1929 до 1934 год.

у л е а к в а р е з и

	Дипломе и поклоне	Фотографије	Стара дела о Београду, слике и планови	Оружје	Рукописи	Разно	Београд	Портрети	Разно	Београд	Разно	Скулптуре	Укупно
Набављено 1929 г.	9	10	—	72	—	—	6	26	7	17	5	3	154
Набављено 1930 г.	6	19	18	—	—	—	17	—	27	17	29	8	141
Набављено 1931 г.	5	66	13	8	8	24	10	8	21	57	32	32	270
Набављено 1931 г.	—	5	263	13	—	30	3	4	6	2	2	1	329
Набављено 1932 г.	—	5	—	1	5	7	2	—	13	21	43	2	99
Набављено 1934 г.	—	7	—	—	51	—	—	—	8	—	2	1	69
Укупно	19	112	294	89	64	61	39	38	82	114	113	38	1.062

На крају 1934 укупан број музејских објеката износио је 1.062; књига и часописа било је 12.971.

Износ позиција за набављање књига и музејских објеката

од 1929 до 1934

Година.	За набавку књига	За набавку музејских објеката
1929	100.000.—	50.000.—
1930	300.000.—	250.000.—
1931	200.000.—	200.000.—
1932	200.000.—	80.000.—
1933	28.200.—	ништа
1934	23.400.—	ништа

Од установа и лица, који су својим поклонима допринели развоју библиотеке и Музеја нарочито треба истаћи: —

Министарство просвете, које је 1930. г. поклонило Библиотеци 184 књиге из наше аспе и научне књижевности; Државни Централни Пресбиро, који је исте године поклонио 28 књига; Немачко посланство, које већ скоро 3 године бесплатно доставља Библиотеци поједине уметничке часописе на немачком језику; Сенат и Скупштину Краљевине Југославије који Библиотеци редовно упућују своја издања; Задужбину Велимиријанум која је 1934 год. поклонила Библиотеци 9 књига. Од појединих лица, поред г. Ђорђа Вајферта, великог дародавца Музеја, — нарочито су својим поклонима задужили обе установе: — проф. Универз. г. Др. Станоје Станојевић, који је на трајан реверс уступно

драгоцену збирку старих слика и планова Београда; госпођа Катарина Јовановић, која је поклонила не само велики број драгоцених старих издања наших првих штампаних књига, већ и велику збирку наших великана из прошлости, коју је радио њен отац, познати уметник Анастас Јовановић, дугогодишњи управник на двору Кнеза Михајла; г-ђа Бета Вукановић, која је поклонила Дечјој библиотеци ванредно успели цртеж Дечје главе и три врло лепа плаката за дечја села; проф. Универз., б. председник Београда, инж. Милан Нешић, који је поклонио ванредно драгоцену колекцију оригиналних фотографија старог Београда и Србије из 1877 и 1878; генерал Душ. Стефановић, чији су поклони послужили као основ за формирање збирке рукописа; г. Бранковић, који је поклонио Музеју часовник Александра Карађорђевића на коме се налази урезан Карађорђевић грб; директор Банке Ник. Д. Ђорђевић, који је поклонио две драгоцене географске карте; Аксентије Катић, који је поклонио запушач Карађорђевог топа; г. Др. Лаза Марковић министар, који је поклонио један значајан докуменат из прошлости Београда; поједини угледни београдски књижевници и научници, који су преко шефа Културног отсека г. Симе Пандуровића, књижевника, поклонили Библиотеци поједине манускрипте; госпођица Лена А. Јовичић, која је поклонила Библиотеци око 500 књига; господин Живко Живковић, адвокат, који је поклонио 153 књиге и часописа.

У најпознатије време добила је Библиотека на поклон од Париске општине 188 одабраних књига међу којима и велики број књига за децу и омладину, које ће згодно послужити за рад с нашом децом, нарочито на дечјим селима из којима се деца упознају не само с домаћом већ и с иностраном књижевношћу.

*
* *

Отворена рано ујутру до касно на вече, радећи без прекида читав дан, Библиотека Поглаварства града Београда има пред собом велику будућност. Њена је улога, као и улога сваке друге јавне библиотеке, нарочито значајна у вези с књижевним одгојем наше деце и омладине, која показују тако велику љубав према књизи. Та велика улога у будућој културној историји Београда припада у једнакој мери и његовом градском музеју обзиром на велику и древну његову старину, његов огроман значај у целокупној нашој историји, нарочито почевши од XIX века. Потпомагање ових двеју установа није само израз дубоко укоренење љубави према Београду, већ у исто време и доказ схватања високе комуналне политике, која градовима, а нарочито престоницама, додељује посебну улогу у целокупном народном животу.